

ETIMOLOŠKI PODATCI U HRVATSKIM RJEČNICIMA I ENCIKLOPEDIJAMA

ALEMKO GLUHAK

(Zavod za lingvistička istraživanja, HAZU)

SAŽETAK. U mnogim se hrvatskim rječnicima različitih tipova, leksikonima i enciklopedijama daju i podatci o porijeklu riječi koja je geslo odgovarajućega članka. U želji za sažetošću, autori često preskaču podatke koji bi mogli biti zanimljivi za čitatelja – najčešće se tako gubi podatak o kulturnom kontekstu nastanka dotične riječi ili sklopa riječi.

Prvi korak redukcije podataka jest izostavljanje podataka o riječima koje su naslijeđene iz praslavenskoga vremena ili o riječima koje su izvedene od takvih, pa za tumačenja ostaju samo riječi stranoga porijekla, posuđenice (i tuđice). Usporedan korak takve redukcije jest izostavljanje podatka o tome da je dotični naziv prevedenica načinjena po uzoru na odgovarajući naziv jezika izvornika. Tako se događa da se daje kakav–takav podatak o stranome porijeklu riječi kao takve, ali ne daje se podatak o stranome porijeklu donjega sloja, tj. same predsluke prevedenice.

Jedan korak u redukciji podataka jest izostavljanje podataka o koracima u posuđivanju: često riječ ne dolazi izravno iz jezika za koji se naznačuje da je izvor. Redukcija podataka jest i takvo izostavljanje pozadine – često kakav izvanjski, nejezični kontekst daje dobro objašnjenje zašto je npr. značenje riječi takvo kakvo jest.

Zbrci pridonosi nekritičko prenošenje podataka iz inojezičnih izvora, jer se ne radi o istim jezičnim i izvanjezičnim kontekstima. Tako se u korake redukcije podataka unose suvišni podatci, koji nemaju veze ni s hrvatskim jezikom ni s hrvatskom kulturom.

Ako se želi davati kakav etimološki podatak, on mora biti što potpuniji. Iz toga slijedi da se za porijeklo riječi ili izraza mora osigurati i nekakav prostor. Ako se ne može dati korektan i potpun podatak, onda je možda bolje da se nepotpuni i netočni podatci u rječnike i leksikone ne stavljaju.

U mnogim se hrvatskim rječnicima različitih tipova, leksikonima i enciklopedijama daju i podatci o porijeklu riječi koja je geslo odgovarajućega članka. U želji za sažetošću, autori često preskaču podatke koji bi mogli biti zanimljivi za čitatelja – najčešće se tako gubi podatak o kulturnom kontekstu nastanka dotične riječi ili sklopa riječi.¹ Ovdje ću na nekoliko primjera pokazati kakvi su odnosi prema potrebnim takvim podatcima, posebno prema redukcijama podataka.

Prvi korak redukcije porijeklenih podataka jest zapravo izostavljanje – izostavljanje podataka o riječima koje su naslijeđene iz praslavenskoga vremena ili o riječima koje su izvedene od takvih, pa za tumačenja ostaju samo riječi *stranoga* porijekla, posuđenice (i

---

¹ Ovdje ja dajem detaljnije bibliografske podatke, jer se koristim poznatim i dostupnim djelima: enciklopedijskim i leksikonskim izdanjima Leksikografskoga zavoda *Miroslav Krleža* te etimološkim rječnikom Petra Skoka (1971–74) i mojim priručnim (1993).

tuđice). – U nekim člancima *Opće enciklopedije* naiđe se na kakav-takav etimološki podatak i o naslijeđenoj riječi. Npr., za riječ *selo* veli ovako: »Riječ *selo*, prema nekim mišljenjima, nastala je od dvije slav. riječi indoevr. podrijetla: korijena *sed-* (od lat. *sedere*: sjediti, nastaniti se) i zapadnoslav. oblika bez *d* (*selo*: polje, zemlja; od lat. *solum*: tlo, zemlja).« Tu je očito da sastavljač tih riječi ne razumije srodstvene odnose u indoevropskoj jezičnoj porodici.² Inače, etimologija je nešto složenija, i zanimljivija: zar nije vrijedno spomena to da praslavenska riječ **sedlēne*, dakle 'seljani', a tu je još i etimološka činjenica da na nekoj starijoj jezičnovremenskoj razini ta praslavenska riječ ima usporednicu u grčkom *Héllēnes* 'Heleni' (to pak je ime možda tračkoga porijekla). – Kad već o selu, da rečem to da za riječ *grad* u odgovarajućem članku o tom pojmu nikakva tumačenja porijekla nema, a već i tvorbeno domišljanje navodi nas na pomisao na vezu s *graditi*, *ograda*, *gradina* (i za znanstveno značenje »kod nas u znanosti prihvaćen termin za prehist. utvrdu«, i za »grad-burg«, iako najčešće i pretežno dolazi u značenju »ruševine grada«, te za narodsko »vrt« i slično). Pozadina etimologije jest ta i takva – prvotno je značenje praslavenske riječi **gordь* bilo 'ograđeno mjesto', a to se vidi i po izvanslavenskim usporednicama.

Ponekad je podatak zapravo netočan – npr., u *Općoj enciklopediji* za riječ *zabluda* veli se da je »od starosl. *zabl(ō)diti*: zalutati«, no ta hrvatska riječ samo je nasljedak odgovarajuće praslavenske imenice koja je tvorbeno povezana s praslavenskim glagolom od kojega je potekao taj staroslavenski glagol.

U novoj *Hrvatskoj enciklopediji* izričito se veli, među ostalim uputama i objašnjenjima, u odjeljku *Podrijetlo riječi*: »Za iskonske hrvatske riječi, kao i za riječi preuzete iz drugih jezika ali koje se doživljuju kao iskonski hrvatske, ne donosi se naznaka o podrijetlu. Za riječi preuzete iz drugih jezika (obično stručne i tehničke nazive) navodi se iza oble zgrade jezik iz kojega je riječ potekla (npr. grč., lat., franc., tur., aramejski, malajski, tupi), zatim kurzivni oblik riječi od koje je potekla i, ako je različito, značenje riječi u tom jeziku, npr. *abažur* (franc. *abat-jour*), *antidoti* (grč. *antidoton*: protusredstvo). Kako riječi iz pojedinih jezika nisu uvijek preuzimane izravno, nego preko drugih (posredničkih) jezika, držali smo korisnim to i ovdje naznačiti: *čaršija* (tur. *çarşı* < perz. *čāršū*: četverostrani), *frizer* (aust. njem. *Frisör*, prema *frisieren* < franc. *friser*). Samo u slučajevima kada je to kulturno-povijesno važno, ovaj niz može obuhvatiti sve karike u lancu: *šećer* (tur. *şeker* < perz. *şeker* < sanskrit *sakarā*; arap. *as-sukkar*). Za vlastita imena podrijetlo se u načelu ne navodi; od toga se odstupa samo ako podrijetlo imena bitno pridonosi popratnom tekstu, npr. *Ahriman* (avestički *Angra Mainyu*: razarački duh), ali se tada podrijetlo obično naznačuje u samome tekstu. / U slučajevima kada se podrijetlo natuknice jasno razabire iz podrijetla navedenoga za prethodnu ili pak za potonju, naznaka podrijetla riječi posebno će se navoditi za svaku pojedinu natuknicu. Kada je riječ o složenicama, sastavnice koje se navode u odgovarajućim popisima etimoloških elemenata (grčki i latinski prefiksadni i sufiksadni morfemi [...]), mjesto potpune etimologije, navode se samo te sastavnice iz popisa. Kada je podrijetlo složenica hibridno, to se izrijekom naznačuje (grč. ... + lat. ....)« (XVI) – Dakle načela su dosta dobra, ali upravo ono što je rečeno za vlastita imena (da se daje porijekleni podatak »ako podrijetlo imena bitno pridonosi popratnom tekstu«) može se primijeniti zapravo za sve pojmove.

² Naime, iz toga se objašnjenja može zaključiti da se indoevropski korijeni izvode iz latinskih riječi, što, naravno, ne stoji: oni se rekonstruiraju na temelju podataka iz više indoevropskih jezika. Davanje latinske riječi *solum* 'tlo, zemlja' ama baš ništa ne pomaže u tumačenju.

Usporedan korak spomenute redukcije jest izostavljanje podatka o tome da je dotični naziv prevedenica načinjena po uzoru na odgovarajući naziv jezika izvornika. Tako se događa da se daje kakav-takav podatak o *stranome* porijeklu riječi kao takve, ali ne daje se podatak o *stranome* porijeklu *donjega sloja*, tj. same predlike prevedenice. – Primjer za izostavljanje svih tih podataka jest ono što piše za *vodik* u *Općoj enciklopediji*: nema podatka o tome da je učeni latinski naziv *hydrogenium* (načinjen od grčkih elemenata, zapravo prvo u francuskom jeziku, *hydrogène*, koncem XVIII. stoljeća; u *OE* nema u tom članku podatka o vremenu otkrića, nego je taj podatak, za 1766., u članku *element*), iako članak počinje geslom *vodik ili hidrogen*: dakle već u samom naslovu (geslu) vidi se trag porijekla. Nema podatka o tome da je riječ *vodik* prevedenica (zapravo, djelomična prevedenica), nema podatka o vremenu, o XIX. stoljeću, ondašnjim znanjima, školskim i drugim udžbenicima i priručnicima i o Bogoslavu Šuleku... Nešto od toga dalo bi se sažeti.

Ima reduciranja podataka u ovom smislu: naslijeđene se riječi dovode u kakvu-takvu tvorbenu vezu (ponekad i upitnu), no u stvari se tvorba dogodila u praslavensko vrijeme. – Primjer za to jest tumačenje za riječ *basna* u novoj *Hrvatskoj enciklopediji*: »apstraktna izvedenica od *bajati*: najprije je značila: riječ, govor, zatim čarobna izreka pa bajka, fabula«. U suvremenom hrvatskom jeziku nema tvorbenoga obrasca kojim bi se od glagola *bajati* dobila imenica *basna*; tvorba ide u praslavensko vrijeme. Posebno su zanimljive etimološke veze s riječima kao što je latinska *fabula*, koja se pojavljuje, kao hrvatski latinizam, eto, u tumačenju značenja pojma *basne*.

No možemo reći da je gotovo pravilo (ne u svim vrstama enciklopedija i leksikona) davanje kakva-takva podatka o posuđenicama, to jest o njihovu stranome porijeklu.

Jedan korak u redukciji podataka u vezi s riječima stranoga porijekla jest izostavljanje podataka o koracima u posuđivanju: često riječ ne dolazi izravno iz jezika za koji se naznačuje da je izvor. – U novoj *Hrvatskoj enciklopediji* za riječ *bačva* dano je odmah iza gesla tumačenje porijekla, u zagradama, i to ovako: »pučki lat. *buttia* za klas. lat. *buttis*«. Što zapravo čitatelj iz toga doznaje? Kriv podatak: da je hrvatska riječ *bačva* posuđenica iz pučkolatinskoga. Ali to nije točno: ni za starohrvatsku se riječ ne može reći da je posuđenica iz pučkolatinskoga, nego je iz takva izvora (iz takva!) potekla praslavenska riječ (mlađa praslavenska) **bъči*, **bъčъve*. No izvor te praslavenske riječi možda i nije upravo ta pučkolatinska riječ, nego bi to bila neka germanska (starovisokonjemačka), koja je odraz valjda starije germanske posuđenice iz narodskolatinskoga. No tu je još jedan podatak važan: da je riječ udešena, svojim završetkom, na drugu, na riječ **lagy*, **lagъve* (a ta pak je mlađa praslavenska riječ posuđenica iz starovisokonjemačke **lāge*, što pak je od *lāgen*, *lāgel*, a to pak je iz latinskoga *lagōna*, *lagūna*, za vrstu boce, to pak iz grčkoga *lāgynos*, a to pak je najvjerojatnije posuđenica, ali nepoznata izvora). – Tu se pak postavlja pitanje: kakve su to veze Slavena VII. stoljeća, ili kojega li već vremena tu negdje, s Germanima, u vezi s upotrebom *bačava*, u vezi s uvozom *bačava*... Eto zanimljivih pitanja. Gdje su odgovori? Nedostaje dakle izvanjski, nejezični kontekst. – No kao što se vidi: ako se za druge riječi i pojmove ne daju porijekleni podaci, glatko se moglo i bez onako sirove etimologije, jer ona ne govori ništa bez odgovarajućih kulturnih podataka.

Reducira se i tvorba: miješaju se jezične razine (jezici). – Npr., za riječ *lingvistika* u *Općoj enciklopediji* veli da je »od lat. *lingua*: jezik«. Ali nije hrvatska riječ *lingvistika* načinjena od latinske *lingua*, nego je hrvatska riječ *lingvistika* posuđenica iz učene riječi, latinske, *linguistica*, a ta je latinska riječ tvorena od *lingua*.

Redukcija podataka jest i takvo izostavljanje pozadine – često kakav izvanjski, nejezični kontekst daje itekako dobro objašnjenje zašto je npr. značenje riječi takvo kakvo jest. – U *Općoj enciklopediji* pojam *općina* tumači se, da tako rečem, ideološki, onako kako je u vrijeme izdavanja (1980) bilo zanimljivo (1980): »društveno-politička zajednica«. Odmah za tim slijedi nešto što bi mene kao etimologa umah zainteresiralo za nastavak: »po etimološkom i političkom značenju, kao naziv za političko-teritorijalnu jedinicu i za organizaciju lokalne samouprave na njezinom području, odgovara terminu *komuna*«. Slijedi opet malo ideologiziranja: »U političkoj povijesti jugosl. naroda sadržaj i smisao pojma o. varirao je prema karakteru društvenog i polit. uređenja.« Slijedi novija povijest, i najviše o tome što je općina po ustavu iz 1974., što je, naravno, za ono vrijeme itekako važan podatak. Ali od etimologije na koncu nema ništa. Da je dano malo stare prošlosti, prava etimološka informacija bila bi itekako zanimljiva i važna. Naime, i na razini današnjega jezika osjećamo da bi riječ *općina* bila povezana s pridjevom *opći*. Naravno, tvorbeni odnos pripada starijem jezičnom stanju, praslavenskom. Značenjska veza jasna je: kao i u vezi s riječju *komuna* (samo se tamo radi o drugačijim jezičnovremenjskim slojevima: jest veza značenja 'opći' i 'komuna', ali drugdje, u francuskom, u latinskom...). No ima još nešto važno: veza praslavenskoga pridjeva **obŕjъ* s onim istim **ob-* koje je u našem prijedlogu *o*, starom *ob* te u odgovarajućim prefiksima *o-*, *ob-* i još u praslavenskom pridjevu **obŕъ*, koji je u našem *obao*. Kakva je veza? Ono praslavensko **obŕjъ* bilo je dakle povezano s onim što se odnosi na okruglo i slično, što *obuhvaća* nešto što *zaokružimo* itd. Konkretnija je veza ovo: smatra se da je za drevne Slavene tipično bilo okruglo selo (kojega više nema na Balkanskom poluotoku i u Istočnoj Evropi, gdje su nastala sela s ulicom i razbacana sela). Dakle takav etimološki podatak, dopunjen izvanjezičnim podatcima, može biti itekako zanimljivim za enciklopediju.

Ponekad u zbrci s povezivanjem pojmova i objašnjenja pridonosi nekritičko prenošenje podataka iz inojezičnih izvora, jer se ne radi o istim jezičnim i izvanjezičnim kontekstima. Tako se u korake redukcije podataka unose suvišni podatci, koji nemaju veze ni s hrvatskim jezikom ni s hrvatskom kulturom. – Primjer za to jest podatak o »promjeni« imena *Sijam* u *Tajland*. To je u *Općoj enciklopediji* u članku *Tajland* opisano ovako: » (...) 1939. promijenjeno je ime zemlje u Tajland (sijamski *Muang Thai*).« Stvarnost je drugačija: umjesto tajskoga imena od kojega na koncu (kroz razne jezike posrednike) potječe ime *Sijam*, u samoj toj zemlji počelo se upotrebljavati ime koje je eto tu transkribirano kao *Thai*, no ime *Tajland* samo je preslika imena *Thailand*, najvjerojatnije njemačkoga (a to pak je preslika engleskoga imena *Thailand*). Umjesto da se u nas prije šezdesetak godina to shvatilo (ta nije valjda da nitko nije prepoznao germansko *-land*), preuzeto je eto takvo ime, i nije načinjeno normalno hrvatsko ime *Tajska* (slična imena ima više slavenskih jezika), koje ja upotrebljavam i za koje se danas zalažem. Dakle, u vezi s tim imenom *Tajland*: radi se o nekritičkom prenošenju germanskoga imena, a onom rečenicom dana je kriva opisna etimologija, krivo tumačenje porijekla hrvatskoga imena *Tajland*: koraci njemački i engleski preskočeni su.

Kad već o imenima – da spomenem to da su u hrvatskim enciklopedijskim i leksikonskim izdanjima dosta dobro dani pregledi povijesti etimologija etnonima kao što je ime *Hrvat*³, *Slaven*. Tu se vidi i to kada se zapravo svakako ide u kakvo šire tumačenje porijekla i

³ Odličan je primjer pregleda tumačenja etimologija imena *Hrvat* dao u *Enciklopediji Jugoslavije* Bogo Grafenauer – sve do najuvjerljivije, po kojoj se predblik toga imena etimološki povezuje i s imenom iranskoga naroda

etimologije: u slučajevima koji su zanimljivi nama kao korisnicima tih izdanja, nama kao čitateljima radoznalcima.

Drugačiji način reduciranja podataka, no sličan onomu prethodnomu, jest označavanje porijekla riječi pojma ili elemenata te riječi i sl. (u pravilu, samo za riječi stranoga porijekla) – samo oznakom jezika iz kojega bi to poteklo. Očito je da tu sigurno često dolazi do netočnosti ili barem nepreciznosti, upravo zbog želje za tim da se da što sažetiji podatak – pa se dođe do presažeta i nedobra podatka.

Poseban pak je problem nepovezivanje podataka koji su rasprostrti u dva članka ili više njih – do toga dolazi zbog same tehnike stvaranja enciklopedija i leksikona, jer su autori takvih članaka različiti. Npr., u *Općoj enciklopediji* u članku *Biblija* za porijeklo dano je ovo: »lat. *Biblija*, singularizirani plural grč. riječi *biblion*: knjiga«, ali nema upućivanja na članak *biblos* »za egip. močvarnu biljku papirus [...] od koje se prešano liko [...] upotrebljavalo za priređivanje papira«, gdje se veli da su »vjerojatno« povezane riječi ime feničkoga grada Byblosa, grčka riječ za knjigu te da »[o]d množine te riječi (*biblia*) nastao je naziv *Biblija*«.

Što se pak tiče uštede u prostoru s afiksalmim morfemima, u izdanjima LZMK proveden je jedan dobar sustav: na početku knjige daje se pregled osnovnih etimoloških podataka za učene riječi u kojima su ti afiksalmi elementi (prefiksoidi i sufiksoidi).

Naravno, o svemu tome što je povezano s davanjem porijeklenih i etimoloških podataka treba govoriti uvažavajući i vrijeme nastanka tih članaka – jasno je da se u starijim izdanjima enciklopedija i leksikona daju stariji takvi podatci. Neki su od njih danas i zastarjeli, no mnogi vrijede i danas, samo ih možda treba osuvremeniti, prilagoditi današnjem načinu davanja i opisivanja takvih podataka.

Da se osvrnem usput na ono što je relativno blizu ove teme. Zanimljivo je da se za cio niz podataka u enciklopedijama i drugim izdanjima inzistira na točnosti i preciznosti. Primjerice, u *Općoj enciklopediji* detaljno je opisano značenje pojma broja u matematici i u gramatici. Dano je i »etimološko« razmišljanje koje je za osamdesete godine bilo dobrano zastarjelo: »Sličnost naziva za manje brojeve u srodnih jezika pokazuje da su ti nazivi nastali vrlo rano, dok su narodi koji govore tim jezicima još živjeli u zajedničkoj pradomovini; npr., sanskrtski nazivi za brojeve do 10 veoma su slični nazivima svih indoevr. jezika, a neki i hebrejskim (6 = šeš, 7 = ševa). Tolika sličnost postoji inače samo još u nazivima za neke primarne pojmove, kao što su majka, sin, mjesec, sunce.« – Ali nema ničega što bi ukazivalo na porijeklo riječi *broj*: da je praslavenska riječ **brojъ* povezana s glagolom **briti*, značenja 'rezati': radi se o urezivanjima u štapiće i drugo, dakle o rovašima. Podatak itekako zanimljiv, još ako se uzme u obzir i mnogo starije vrijeme bilježenja »kalendara«.

S druge strane, tamo gdje se daje kakvo-takvo etimološko tumačenje s pomoću kakve grčke riječi, itekako se pazi na to da ona bude dobro napisana, i to grčkim slovima. No je li etimološko tumačenje i znanstveno točno, je li ono precizno – to je druga priča.

Također, i ovo, što nema izravne veze s etimologiziranjem. S vremenom smo ipak postali svjesni da se u enciklopedijama mora pisati npr. kineska imena pravom kineskom lati-

---

Sarmatai, koje je indoarijskoga porijekla, što je etimologija Olega N. Trubačeva, prenesena iz moskovskoga praslavenskoga etimološkoga rječnika (8, 1981).

nicom, da se ruska, ukrajinska i bjeloruska imena trebaju pisati onako kako se piše u tim jezicima, to jest transliterirano iz odgovarajućih ćirilica (a ne da se piše transkripcijom).⁴

Sad je na nama da preciznost i točnost zahtijevamo i u etimologijama, to jest u onome što se u rječnicima, leksikonima i enciklopedijama etimologijom naziva. Imajmo na umu da je u godinama sedamdesetima i osamdesetima ipak na raspolaganju bio, i danas jest, *Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika* Petra Skoka, a po naravi leksikografskoga posla sigurno su mnogim autorima ipak pri ruci i etimološki rječnici: samo što se ne koriste uvijek na najbolji način...⁵

Ako se želi davati kakav etimološki podatak, on mora biti što potpuniji. Iz toga slijedi da se za porijeklo riječi ili izraza mora osigurati i nekakav prostor. Ako se ne može dati ko- rektan i potpun podatak, onda je možda bolje da se nepotpuni i netočni podatci u rječnike i leksikone ne stavljaju.⁶

ETYMOLOGICAL DATA IN CROATIAN DICTIONARIES AND ENCYCLOPEDIAS

SUMMARY. Many Croatian dictionaries of various types, lexicons, and encyclopedias provide data on the origin of the entry of the corresponding article. Desiring conciseness, the authors often skip the data that might be interesting to readers – the data concerning the cultural context of the origin of the word or phrase is thus often lost.

The first step in the reduction of the data is the omission of the data on the words from the Proto-Slavic times, or the derivatives from these, so that only foreign-origin words or borrowings are expounded. A parallel step of such reductions is omitting the information on whether the entry is a translation based on the corresponding word in the original language. It so happens that there are some informations regarding the foreign origin of the word as such, but there are no data concerning the origin of the lower layer, that is, the pre-image of the translation.

One of the steps in the reduction of data is the omission of the data concerning the steps in borrowing: the word often does not directly come from the language cited as the source. Omitting the background is also reduction of data – often an extrinsic, non-linguistic context provides good explanation of, for instance, the meaning of the word.

Non-critical transfer of data from foreign language sources adds to the confusion, since the linguistic and non-linguistic contexts are no longer the same. Superfluous data, unrelated with either the Croatian language or the Croatian culture, are thus brought into the data-reducing steps.

If any etymological data are to be presented, they must be as complete as possible. Therefore, certain space should be reserved for the word or phrase origin. If correct and complete information cannot be given, then incomplete and inaccurate information should not be included in dictionaries and lexicons.

---

⁴ Usput budi rečeno, zapisivanje ruskih riječi u *Rječniku stranih riječi* Vladimira Anića i Ive Goldsteina (1999) velik je nazadak u hrvatskim transkripcijama i transliteracijama (pogotovo ako se uzme u obzir odlično obrađena transkripcija i transliteracija *Pravopisnoga priručnika hrvatskoga ili srpskoga jezika* Vladimira Anića i Josipa Silića), jako bi se možda moglo govoriti o nesnalaženju nekih suradnika na izradi toga rječnika. A *Rječnik stranih riječi* Šime Anića, Nikole Klaića i Želimir Domovića (1998) promašaj je cio, u svojem odnosu prema porijeklenim podacima.

⁵ Ovdje da napomenem da sam ponešto o tome pisao u članku »Etimologije i rječnici (hrvatski i drugi)« (*Filologija* 22–23, 1994, 143–154), a naprimjer o propustima u hrvatskim rječnicima stranih riječi u osvrtnu »Stran rječnik stranih riječi« (o *Rječniku stranih riječi* Š. Anića, N. Klaića i Ž. Domovića, *Hrvatsko slovo* 222, 23. VII. 1999., 7).

⁶ U ovom se članku nisam dotakao riječi poteklih od imena (osobnih i drugih), kratica i skraćenic (i njih treba po potrebi smatrati riječima) te svega onoga što je u vezi s nastajanjem takvih riječi, niti pravih stranih riječi (riječi koje su doslovno prenesene iz stranoga jezika, dakle radi se o *citativima*) i još nekih tema povezanih s etimologijama.